

NOVETATS

CONGOST, Rosa. *Ensenyar a pensar històricament. El llegat de Pierre Vilari*. Girona: Universitat de Girona, 2004. 32 p.

Cordovans i guadamassils de la col·lecció Ramon Genís i Bayés. Girona: Caixa de Girona, 2004. 47 p.

CUÉLLAR, Alexandre. *Instants de llum (un cop d'ull al meu segle XX)*. Girona: CCG, 2005. 248 p.

Diversos Autors. *El Tractament de la diversitat. Qüestions organitzatives (Quart Simposi: Llengua, Educació i Immigració)*. Girona: Edicions a Petició/Documenta Universitària, 2004. 287 p.

Diversos Autors. *Imatge i viatge. De les vistes òptiques al cinema: la configuració de l'imaginari turístic*. Girona: Museu del Cinema/Ajuntament, 2004. 263 p.

Diversos Autors. *La renovació pedagògica. Comunicacions de les XVI Jornades d'Història de l'Educació dels Països Catalans*. Girona: CCG, 2004. 144 p.

Els Masriera. *Un segle de joieria i orfebreria*. Girona: Caixa de Girona, 2004. 240 p.

ESPONELLÀ, Núria. *La travessia*. Barcelona: Columna, 2005. 249 p.

FAÑANÁS, Miquel. *El secret del cardenal*. Barcelona: Columna, 2005. 214 p.

FIGUERAS I XUCLÀ, Miquel. *Un mirall entelat*. Girona: CCG, 2004. 272 p.

GALLART, Sebastià; SALA, Joan. *Sota el garrofer*. Girona: CCG, 2004. 88 p.

GARRIDO, Samuel [et al.]. *Sindicalisme i món rural a Catalunya, 1900-1974*. Girona: CCG, 2004. 172 p.

GEL, Carles. *30 ascensions a peu per Catalunya Nord*. Valls: Cossetània, 2005. 144 p.

GIL I TORT, Rosa Maria. *L'assistència sanitària. Dels hospitals medievals al Parc Hospitalari Martí i Julià*. Girona: Diputació, 2004. 96 p.

Girona, 25 anys d'Ajuntament democràtic (1979-2004). Girona: Ajuntament, 2004. 64 p.

L'aparador celebrat

ARAGÓ I MASÓ, Narcís-Jordi i MIRAMBELL BELLOCH, Enric.

Arrels empresarials gironines.

Cambra de Comerç de Girona i El Punt. Girona, 2004. 240 pàgines.

Una de les cares més representatives del país és l'establiment per negociar-hi o exercir-hi un ofici. Ens ve de lluny i ja es pot parlar de la cultura del comerç. Ara fa 25 anys que la Cambra de Comerç de Girona va saber instituir un premi per a establiments que han superat els 50, 100 o bé 150 anys de la seva existència. Ara, amb el material recollit durant aquest quart de segle, el repte era fer bon pes a la balança i publicar-ho, la qual cosa es converteix en un monument gràfic a la laboriositat, constància i abnegació de moltes generacions.

La Cambra de Comerç de Girona i el diari *El Punt* han editat una història fotogràfica dels oficis i dels establiments que han marcat fites tan memorables com discretes a la crònica quotidiana dels nostres pobles i ciutats. El mostrari de les arrels empresarials gironines rep en el llibre l'atenció dels textos de Narcís-Jordi Aragó i Masó i Enric Mirambell Belloc, que confereixen a la publicació un to de celebració merescuda, com un aparador que encén el seu millor

enllumenat. El llibre ens desvetlla notícies i imatges d'èpoques profundes, d'anys i panys molt entrañables, amb innumbrables detalls que els autors van recordar en els 17 capítols sobre oficis i establiments, alguns d'ells supervivents de circumstàncies aspres, tant en el pla familiar com en el context social i econòmic dels últims i penúltims temps.

El llibre és fe de vida i aparador alhora d'un dels trets fonamentals de la personalitat de Catalunya. L'historiador Vicens Vives ja va definir bé el valor de l'eina i la feina quan feia observar que l'eina mai no és esbojarrada, està subjecta a una mida i a una finalitat. L'ús de l'eina feineria ha donat als catalans la capacitat de formar-se un món a una mesura justa.

Aquest món, contemplat ara per ulls gironins, ens fa reviure innumbrables memòries, com les venedores de carnisseria amb pulcres maneguins i les grans planxes dels sastres amb els dipòsits per posar-hi brases enceses, o les aventures dels transportistes quan el cavall patia una caiguda.

Tot és crònica entrañable, col·leccionada en una vitrina literària, per ser llegida i mirada amb lupa i amb la tendresa de sentir-se descendent d'aquell món. Un món a una mesura justa.

Jordi Dalmau

Mallorca i Olot en la memòria

CUÉLLAR, Alexandre.

Altres temps, altres hores.

Libres dels Quatre Cantons, 6. CCG Edicions. Girona, 2001. 304 pàgines.

Postals de Mallorca.

Les Illes d'Or, 161. Editorial Moll. Mallorca. 2002. 240 pàgines.

Alexandre Cuéllar pot vanar-se de tenir una experiència vital dilatada i rica. Va néixer tot just encetada la segona dècada del segle XX i, pel que podem deduir llegint els dos llibres que ens ocupen, al llarg d'aquests anys ha visitat i viscut en dos llocs molt particulars de la geografia catalana: Olot i Mallorca. Recentment ha aplegat en aquests volums que tenim a les mans un nombre considerable d'escrits que ell mateix havia anat publicant al llarg dels anys, escampats en publicacions diverses. Així, només entretenint-nos amb la lectura d'aquestes pàgines, podrem reviure les experiències i les sensacions viscudes per l'autor durant gairebé tot el segle passat. Val a dir que Olot i Mallorca han exercit una gran influència en Alexandre Cuéllar, una influència que ja s'havia fet sentir en altres obres anteriors. És el cas d'alguns dels llibres que ha anat publicant: *Històries de Binialfarg* (1945), *Guia d'Olot i la Garrotxa* (1961), *Els sants d'Olot* (1985), *Olot*

en el record (1988), *Cinc pintors olotins* (1989), *La visita oficial i altres narracions* (1989), *Visions d'una ciutat emmurallada* (1996-1997), entre d'altres.

Olot és el fil conductor dels textos d'*Altres temps, altres hores*, però Olot vist a través dels artistes, de les tradicions, dels propis records, dels paisatges de la comarca, de les festes, de les anècdotes, dels habitants, etc.

En aquest cas trobem trenta-set textos espigolats de diverses publicacions (periòdiques i volums miscel·lanis), tots ells datats entre 1979 i 2001, però que fan referència a fets que es remunten fins i tot a la darrereria del segle XIX. Així doncs, com també passa al volum dedicat a Mallorca, aquí entra en joc la memòria: el filtre dels records que impregna tota la matèria narrativa dels textos.

Postals de Mallorca conté un total de quaranta-quatre textos vinculats d'una manera o altra a la vida i la cultura mallorquines. Tots ells han estat publicats anteriorment i en molts casos revisats a l'hora d'incloure'ls en aquest recull. Si fem un cop d'ull a l'índex veurem que hi ha tres blocs de textos. En primer lloc, sota l'epígraf «Perfils alcudiençs», trobem el pregó de la festa de Sant Jaume (1993), dues col·laboracions en el llibre de la mateixa festa (anys 1968 i 1990) i una aportació a un llibre de fotografies

d'Alcúdia (1982). A continuació trobem trenta-vuit articles apareguts al *Diari de Girona* entre els anys 1990 i 1997. Aquests darrers són articles breus, de quatre o cinc pàgines cadascun —el volum és en quart—, i de temàtica ben diversa: descripcions del paisatge, de la gent, de la gastronomia; records de personatges, adquisicions històriques. Això sí, tot amarat de l'experiència i els records personals de l'autor.

Finalment, tanquen el recull dos contes: *El bot*, que narra la tràgica història d'una família que queda escapçada per una desgràcia que té lloc al mar, i *La mosca*, la fi d'un aristòcrata arruïnat que veu com el seu destí es precipita fatalment per culpa d'una mosca obstinada.

No cal dir que ha estat un encert aplegar tots aquests textos que, altrament, lligats la majoria d'ells al destí efímer de les publicacions on van aparèixer per primera vegada, s'haurien perdut irremissiblement per al lector actual. I, és clar, si es pot, també val la pena llegir aquests dos llibres en un període més aviat reduït pel contrast temàtic i paisatgístic que ens ofereixen: de la capital de la Garrotxa, a l'illa gran de les Balears.

David Prats

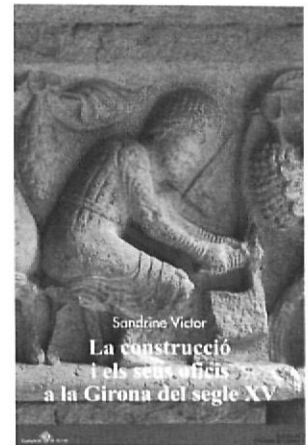

Una fita de la historiografia gironina

VICTOR, Sandrine.
La construcció i els seus oficis a la Girona del segle XV.
Col. Història de Girona, 34.
Ajuntament de Girona, 2004.
410 pàgines.

Feia temps que l'esperàvem. El nom de Sandrine Victor ja començava a ser un clàssic entre els medievalistes gironins i també entre bona part de la població atenta a la vida científica, més enllà dels amics que la jove investigadora s'ha fet en aquesta ciutat al llarg dels períodes que hi ha viscut. Un comissariat d'exposició, diversos articles especialitzats i altres publicacions de certa difusió, com ara els números corresponents dels Quaderns d'Història de la Ciutat, contribuïen a la presència reiterada d'aquest nom a Girona. Però és aquest llibre el que esperàvem: la seva tesi doctoral, que diu la darrera paraula sobre la construcció a Girona al segle XV.

Publicar una tesi demana, a poder ser, el mèrit de donar al text un format diguem-ne mengívol de cares al lector mitjà, sense que això perjudiqui la qualitat i l'amplitud de la informació que hi ha. Bé, doncs, objectiu aconseguit. El llibre està ben escrit, el contingut hi és ben organitzat i exposat de manera atractiva. Potser qui es dediqui a la

recerca hauria agraït la referència dels abundants documents citats, però cal entendre que és un preu que es paga perquè la tesi, com dèiem, esdevingui publicable. La introducció, en tot cas, condueix a la lectura tot fent la promesa d'una experiència intensa i apassionant, que es verifica a mesura que passen les pàgines. Però és obvi que aquest plaer de lectura no és fruit d'un simple artífici estilístic. De cap manera.

Perquè publicar una tesi vol dir també, i sobretot, haver-la fet (sembla obvi, però els qui s'hi troben saben que no és qualsevol cosa), i a més de tal manera que tant els seus resultats com les seves aportacions metodològiques resultin ser de prou qualitat i de prou atractiu per ser difoses en un àmbit general i no només en cercles acadèmics. Novament, objectiu aconseguit: tant per la qualitat intrínseca del treball com pel fet que s'ha inscrit en una comunitat, la dels gironins, que ha estat especialment receptiva, potser